

UYHLÁŠENÍ PRAVIDEL CERTIFIKACE PRODUKTŮ V REŽIMU JAKOSTI Q1 U PRODUCENTŮ A ZPRACOVATELŮ ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUKTŮ

Na základě Porady vedení č. 28 ze dne 21. 7. 2015 byl schválen materiál „Pravidla udělování certifikace a dozoru nad dodržením pravidel producentů a zpracovatelů zemědělských produktů v režimech jakosti Q1“. Na základě usnesení Porada vedení č. 28 ze dne 21. 7. 2015 uložila vyhlášení schválených pravidel certifikace produktů.

Pravidla certifikace produktů v režimu jakosti Q1 u producentů a zpracovatelů zemědělských produktů

Předmět certifikace produktů vyráběných v režimu jakosti Q1

Syrové kravské mléko v režimu jakosti Q1 (dále jen „produkt M1“) a mlékárenský výrobek v režimu jakosti Q1 (dále jen „produkt M2“).

Cíl certifikace produktů vyráběných v režimu jakosti Q1

Cílem certifikace je potvrzení shody sledovaných parametrů produktů M1 a M2 s nastavenými parametry, které odpovídají režimu jakosti Q1, s následným vydáním certifikátů produktů M1 a M2.

Certifikované zemědělské produkty mají zároveň poskytovat spotřebitelům záruky kvality. Sledované parametry svědčí také o vyšší úrovni pohody zvířat a hospodaření šetrném k životnímu prostředí. Tato garance zlepšuje tržní příležitosti pro vybrané zemědělské produkty. Výrobky z vysoce kvalitní mléčné suroviny mají větší šanci proniknout na nové, popř. na stávající trhy, což může významně napomoci účastníkům režimu jakosti Q1 v prosazení produkce stanovené kvality.

Subjekt posuzování shody – certifikační orgán

Subjektem posuzování shody (dále jen „certifikační orgán“) se pro tyto účely rozumí subjekt, který získal akreditaci u Českého institutu pro akreditaci, o.p.s. podle ČSN ISO/IEC 17065, který provádí certifikaci produktů M1 a M2, a který byl před podáním žádosti o akreditaci k této činnosti pověřen Ministerstvem zemědělství. Součástí žádosti o toto pověření je i předložení Systémové dokumentace, jejíž obsah je vymezen dále. Pověření předchází uzavření smlouvy s příslušným útvarem Ministerstva zemědělství. Požadavkem je odbornost příslušných pracovníků – vysokoškolské veterinární vzdělání vedoucího certifikačního orgánu, odborní pracovníci certifikačního orgánu mají VŠ vzdělání veterinárního či přírodovědeckého směru.

Systémová dokumentace

Součástí systémové dokumentace předkládané k žádosti o Pověření Ministerstvem zemědělství je:

- Vzor Potvrzení o vstupu do režimu jakosti Q1
- Vzor Certifikátu produktů M1 a M2
- Certifikační postup produktů M1 a M2 vycházející ze schématu typ 2 podle ČSN EN ISO/IEC 17067
- Složení a odborná kvalifikace týmu pracovníků, kteří budou zajišťovat certifikaci v následující struktuře: pregraduální vzdělání, postgraduální vzdělání a délka praxe v požadovaném oboru (kvalita a zdravotní nezávadnost mléka a mléčných výrobků, zdraví a pohoda hospodářských zvířat, systém kvality).

Požadavky na produkty M1 a M2

Normativním dokumentem pro posuzování shody je Věstník Ministerstva zemědělství s uvedenými Pravidly certifikace produktů v režimu jakosti Q1 (dále jen „Pravidla“). Systém posuzování shody s těmito Pravidly je založen na splnění požadavků nastavených parametrů na produkty M1 a M2 ve sledovaném období. Sledovaným obdobím se pro vydání certifikátu rozumí období 12 kalendářních měsíců počínající datem vydání Potvrzení o vstupu do režimu jakosti Q1.

Posuzování shody je poté periodicky opakováno v rámci pravidelného dozoru, kdy sledovaným obdobím je opakovaně období 12 kalendářních měsíců, počínaje datem vydání certifikátu. Nastavené parametry se stávají závazné pro subjekty, které dobrovolně vstoupí do režimu jakosti.

Parametry produktu M1 jsou uvedeny v následující tabulce. Podmínkou účasti producenta je jeho souhlas s užitím výsledků rozborů jeho mléka.

Tab. č.1 - Parametry syrového kravského mléka pro splnění režimu jakosti Q1 (produkt M1)

Ukazatel	Hodnota	Stanovení
Celkový počet mikroorganismů (CPM)	≤ 35 000 v 1 ml	Nejméně 2x měsíčně a vyjadřuje se jako klouzavý geometrický průměr za poslední 2 měsíce Celkový průměr: za 12měsíční období se vyjadřuje jako aritmetický průměr zjištěných hodnot klouzavým geometrickým průměrem
Počet somatických buněk	≤ 250 000 v 1 ml	Nejméně 2x měsíčně a vyjadřuje se jako klouzavý geometrický průměr za poslední 3 měsíce Celkový průměr: za 12měsíční období se vyjadřuje jako aritmetický průměr zjištěných hodnot klouzavým geometrickým průměrem
Obsah bílkovin	≥ 3,22 % hm.	Nejméně 2x měsíčně a vyjadřuje se jako aritmetický průměr měsíčních hodnot s přesností na dvě desetinná místa včetně nejistoty měření Celkový průměr: za 12měsíční období se vyjadřuje jako aritmetický průměr zjištěných hodnot
Rezidua inhibičních látek	Negativní	Nejméně 2x měsíčně souběžně se stanovením CPM Celkový průměr: za 12měsíční období se vyjadřuje jako aritmetický průměr zjištěných hodnot
Bod mrznutí	≤ - 0,515°C	Nejméně 1x měsíčně Celkový průměr: za 12měsíční období se vyjadřuje jako aritmetický průměr zjištěných hodnot
Tukuprostá sušina	≥ 8,50 % hm.	Stejně jako obsah bílkovin se stanovuje nejméně 2x měsíčně a vyjadřuje se jako aritmetický průměr měsíčních hodnot s přesností na dvě desetinná místa včetně nejistoty měření Celkový průměr: za 12měsíční období se vyjadřuje jako aritmetický průměr zjištěných hodnot

Pozn.: Pro vydání certifikátu se vypočítává aritmetický průměr měsíčních hodnot. Postup certifikačního orgánu při posuzování shody je uveden v kapitole „Postup při certifikaci“

Geometrický průměr vzniká součinem členů a následným odmocněním tolikátou odmocninou, kolik je těchto členů v souboru (př. čísla 30 000 a 35 000: $30\,000 \times 35\,000 = 1\,050\,000\,000$, $\sqrt[2]{1\,050\,000\,000} = 32\,403,7$). Klouzavý průměr je takový, kde se vypouští výsledky za nejstarší měsíc a nahradí je výsledky za nejnovější měsíc – sleduje-li se průměr dva měsíce, vypustí se vždy výsledky za první měsíc a nahradí výsledky za třetí měsíc.

Z jednotlivých průměrů pro dané ukazatele jsou vypočítány 12měsíční celkové průměry jednotlivých ukazatelů, které jsou rozhodující pro posouzení shody za dané sledované období.

Parametry pro mlékárenský výrobek v režimu jakosti Q1 (produkt M2)

Mlékárenský výrobek, který byl zpracován zpracovatelem, který nakoupil minimálně 60 % syrového kravského mléka v režimu jakosti Q1 z celkového množství nákupu syrového kravského mléka ve sledovaném období.

Podmínkou účasti zpracovatele je jeho závazek poskytnutí provozních a účetních dokladů a průvodní dokumentace dokládající nákup a užití produktu M1 včetně zpětné dohledatelnosti certifikačnímu orgánu.

Laboratorní analýzy sledovaných parametrů musí být prováděny ve zkušební laboratoři akreditované dle ČSN EN ISO 17025 (akreditovaná laboratoř).

Postup při certifikaci

Certifikace je prováděna dle schématu typ 2 podle ČSN EN ISO/IEC 17067.

Základním předpokladem pro zahájení a provedení certifikace je podání vyplněné žádosti o certifikaci certifikačnímu orgánu. Žádost je možno podat kdykoliv v průběhu kalendářního roku. Podaná žádost je zaregistrovaná, certifikační orgán provede posouzení úplnosti a správnosti podané žádosti. Pokud obsah žádosti neodpovídá požadavkům certifikačního orgánu, je s žadatelem projednáno její potřebné doplnění. Jestliže žadatel není schopen doplnit žádost požadovaným způsobem, je mu žádost vrácena a proces ukončen.

Po prostudování žádosti a podkladů poskytnutých žadatelem vypracuje certifikační orgán návrh smlouvy o provedení certifikace včetně ceny za certifikaci. Ve smlouvě je také zakotven způsob předávání rozborů z akreditovaných laboratoří v rozsahu a četnosti podle Pravidel v případě, že se jedná o produkt M1.

V případě produktu M2 je ve smlouvě zakotvena povinnost dokládání údajů o celkovém objemu nákupu syrového kravského mléka k vlastnímu zpracování a o podílu zpracovaného produktu M1. Po podepsání smlouvy o provedení certifikace oběma smluvními stranami je vydáno Potvrzení o vstupu do režimu jakosti Q1 s platností 13 měsíců.

Pro posouzení shody parametrů produktu M1 použije certifikační orgán doložené protokoly akreditovaných laboratoří, které doloží producent mléka. Na základě laboratorních výsledků z akreditovaných laboratoří v rozsahu a četnosti, který je stanoven Pravidly, provede určený pracovník certifikačního orgánu posouzení shody. Určený pracovník certifikačního orgánu vypočítá průměry dosažených hodnot u jednotlivých ukazatelů režimu jakosti Q1 produktu M1, včetně celkových průměrů ve sledovaném 12měsíčním období. Na základě těchto výpočtů provede posouzení shody s hodnotami uvedenými v kapitole Požadavky na produkty M1 a M2 a zpracuje zprávu o hodnocení. Rovněž v případě produktu M2 provede určený pracovník certifikačního orgánu posouzení shody parametrů uvedených v kapitole Požadavky na produkt M1 a M2 a vypracuje zprávu o hodnocení.

Ve zprávě o hodnocení je zaznamenána shoda či neshoda s požadovanými parametry produktu M1 či M2. Každý závěr hodnocení musí být jednoznačně kladný nebo záporný. Zpráva o hodnocení je postoupena žadateli.

V případě neshod musí žadatel přijmout nápravná opatření k odstranění zjištěných neshod a podat o tom zprávu certifikačnímu orgánu v dohodnutém termínu. Zpráva o nápravných opatřeních musí být podepsána žadatelem. Vedoucí certifikačního orgánu provede zhodnocení navržených nápravných opatření a v případě kladného hodnocení bude vydán certifikát. Pokud nápravná opatření budou shledána jako neakceptovatelná, certifikát vydán nebude a Potvrzení o vstupu do režimu jakosti Q1 bude odebráno.

V případě kladného výsledku Zprávy o hodnocení bude vydán Certifikát produktu M1 či M2 a certifikační orgán provede zapsání do veřejně dostupné databáze vydaných Certifikátů v systému certifikačního orgánu.

Odvolání proti výsledkům certifikace

Odvolání proti rozhodnutí o negativním výsledku certifikace nebo dozoru, proti průběhu certifikace, dílčím výsledkům či hodnocení, případně proti obsahu certifikátu, podává žadatel u vedoucího certifikačního orgánu.

Výstup certifikačního procesu

Výstupem je vydání Potvrzení o vstupu do režimu jakosti Q1 a Certifikátů produktu M1 či M2.

Databáze vydaných certifikátů produktů M1 a M2 a Potvrzení o vstupu do režimu jakosti Q1

Certifikační orgán zajistí zveřejnění databáze vydaných Certifikátů produktu M1 a M2 a Potvrzení o vstupu do režimu jakosti Q1 způsobem umožňujícím dálkový přístup a jednoznačně identifikujícím a rozlišujícím produkt M1 či M2 a Potvrzení o účasti v režimu jakosti Q1.

Platnost certifikátu

Platnost certifikátu je uvedena na každém certifikátu – je časově omezená na dobu 5 let, podmíněná průběžným posuzováním shody parametrů v rámci periodického dozoru.

Nesprávné použití certifikátu

Certifikační orgán dohlíží na správné používání vydaných certifikátů a řeší jejich případné nesprávné použití. Nesprávné používání certifikátů je postizitelné ve smyslu platné právní úpravy České republiky.

Odnětí certifikátu

Po odnětí certifikátu certifikačním orgánem mohou producenti a zpracovatelé znovu žádat o účast v režimu jakost Q1 po uplynutí 1 roku od data odnětí.

Dozor v průběhu platnosti certifikátu

Certifikační orgán provádí dozor s účelem zajistit, aby certifikované produkty M1 a M2 neustále splňovaly požadavky, na základě nichž byl vydán certifikát. V průběhu platnosti certifikátu produktu M1a M2 certifikační orgán provádí periodicky ve sledovaném období posuzování shody. Od data vydání Certifikátu produktu M1 či M2 se sledovaným dozorovým obdobím rozumí periodický interval 12 kalendářních měsíců po dobu platnosti certifikátu.

O provedeném posouzení shody bude vyhotovena „Závěrečná zpráva o hodnocení dozoru k danému certifikátu“, která ve svém závěru musí jednoznačně konstatovat shodu či neshodu s požadovanými parametry. V případě neshody bude certifikát odejmut se záznamem v databázi vydaných certifikátů.

Ing. Jiří Hojer, v.r.

ředitel odboru živočišných komodit